

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul Ordinului Ministerului Agriculturii și
Industriei Alimentare cu privire la aprobarea unor modele de documente,
metode și reguli în procesul de pregătire a anchetelor și colectare a
informațiilor contabile agricole

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Proiectul a fost elaborat de către Minister art. 4 lit. b), art. 6 alin. (1) și (2), art. 8 alin. (8), art. 9 alin. (4) din Legea nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor contabile agricole din Legea nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor contabile agricole

2.2 Proiectul de ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare vine să creeze cadrul normativ secundar necesar asigurării implementării Legii nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor agricole (în continuare – Lege) scopul căreia este de a crea un mecanism de colectare a informațiilor contabile despre venituri și activitatea economică a exploatațiilor agricole necesare pentru evaluarea performanței politicilor agricole și stabilirea direcțiilor de susținere a dezvoltării sectorului agricol și mediului rural.

Potrivit articolului 5 din Lege, informațiile contabile sunt colectate cu ajutorul anchetelor. Întru realizarea acestor anchete, agenția de legătură, desemnată prin Dispoziția Guvernului nr. 8-d din 29 ianuarie 2025, elaborează un plan de selecție a exploatațiilor participante. Potrivit articolul 7 alineatul (1) din Lege, planul de selectare a exploatațiilor participante din rândul exploatațiilor agricole cu contabilitate proprie trebuie să asigure un eșantion contabil reprezentativ pentru câmpul de observație. La rândul său, articolul (6) alineatul (1) din Lege, câmpul de observație cuprinde exploatațiile agricole care au o dimensiune economică mai mare sau echivalentă cu pragul, exprimat în lei, corespunzător uneia dintre cele mai mici limite ale claselor de dimensiune economică din tipologia exploatațiilor agricole. Prin urmare, pentru a asigura aplicarea acestei din urme norme se impune: stabilirea pragului pentru câmpul de observație și reglementarea claselor de dimensiune economică.

De asemenea, articolul 8 alineatul (8) din Lege stabilește în sarcina organului central de specialitate aprobare unor metode de calcul pentru tipurile particulare de specializări agricole, a dimensiunii economice a exploatației agricole, al producției exploatației și de estimare a contribuției altor activități economice la producția respectivă și pentru stabilirea producției standard.

Nu în ultimul rând menționăm și obligația organului central de specialitate de a aproba forma și modelul fișei exploatației agricole, prin intermediul căreia vor fi colectate datele contabile de la exploatațiile participante.

Toate aceste modele, metode și reguli descriere mai sus sunt cuprinse în Regulamentul de punere în aplicare 2015/220 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană. Prin urmare s-a procedat la transpunerea în legislația națională a actului menționat.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Proiectul de Ordin are drept scop aprobarea unor modele de documente, metode și reguli aplicabile în procesul de pregătire a anchetelor și colectare a informațiilor contabile agricole.

Astfel, prin proiectul de ordin se stabilește și aprobă:

a) pragul dimensiunii economice prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din Lege. Aici este necesar de observat că potrivit Legii pragul se stabilește în lei moldovenești. Cu toate acestea, pentru a apropia legislația Republicii Moldova de cea a Uniunii Europe și a acorda posibilitatea comparării claselor de dimensiuni economice se propune că suma în lei să reprezinte echivalentul său în EURO. Pragul

a fost stabilit în echivalentul în legi a sumei de 3000 EURO în urma efectuării unor simulări, din care se deduce că fixarea unui prag mai înalt ar exclude anumite tipuri de exploatații din câmpul observație. Tabelul se anexează.

b) modelele și metodele pentru pregătirea planului de selectare. Cu toate că aparent, Anexa nr. 1 la Ordin nu conține metode pentru pregătirea planului de selectare, din lectura Fișei informative conțin anumite compartimente care indică anumite metode după care se pregătește planul de selectare, cum ar fi de exemplu: compartimentul 4 care reglementează metodele de stabilire a ratei de selecție și a dimensiunii eșantionului alese pentru fiecare strat; compartimentul 5 - procedurile pentru selectarea exploatațiilor cu evidență contabilă proprie, etc.

c) tipurile particulare de specializări agricole și corespondența acestora cu tipurile generale și principale de activități agricole. Tipurile generale și principale ale activităților agricole au fost aprobate prin Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 148/2024. Întrucât, de regulă, exploatațiile agricole desfășoară diferite activități agricole combinate se impune reglementarea unor metode de stabilire a corespondenței între specializările particulare și tipurile generale și principale de activități agricole. Tot aici este necesar de subliniat că tabelul 5 din Anexa nr. 2 reprezintă un tabel de echivalență între rubricile anchetei privind statisticile integrate referitoare la ferme („SIF”) și rubricile care urmează a fi colectate pentru SOC (standard output coefficient). Cu toate că în legislația națională nu au fost identificate reglementări cu privire la statisticile integrate referitoare la ferme, s-a optat pentru preluarea acestui tabel, întrucât asigură o claritate a semnificației codurilor SOC, utilizate în tabelul 1 – 4 al aceleiași anexe.

d) dimensiunea economică și clasele de dimensiune economică. După cum s-a menționat dimensiunea economică se stabilește în lei moldovenești, dar pentru a asigura comparabilitatea cu clasele de dimensiune economică din Uniunea Europeană, acestea se raportează la EURO.

e) metoda de calcul pentru stabilirea coeficientului pentru producția standard aferent fiecărei caracteristici menționate la articolul 8 alineatul (3) din Lege. Această metodă vine să reglementeze modul de calculare a SOC menționat mai sus;

e) metoda de determinare a altor activități lucrative legate direct de exploatația agricolă, menționate la articolul 8 alineatul (7) din Lege;

f) forma și modelul fișei exploatației și instrucțiunile de completare a acesteia. Din conținutul fișei au fost excluse informațiile ce țin:

1) de zonele de fonduri structurale și Natura 2000, întrucât în Republica Moldova nu există astfel de zone;

2) culturile de citrice, bumbac și măsline, întrucât acestea nu sunt cultivate pe teritoriul Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative nu au fost analizate întrucât măsurile ce urmează a fi adoptate de Minister sunt prescrise de Legea nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor agricole, precum și de conținutul Regulamentului delegat (UE) nr. 1198/2014 al Comisiei din 1 august 2014, de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană, transpus parțial prin proiectul de Ordin.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Normele proiectului de Ordin vizează Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare care, în calitate de agenție de legătură, este responsabilă de elaborarea planului de selectare a exploatației și în conexiune colectarea și verificarea fișelor exploatațiilor agricole.

De asemenea, observăm că fișele exploatațiilor agricole va reprezenta un obiect informațional al aplicației prin intermediul căruia se va efectua colectarea, verificarea, analiza datelor contabile.

Prevederile Ordinului de asemenea vor avea impact și asupra Comitetului național al rețelei de informații contabile agricole, care în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Lege, este responsabil de determinarea numărului de exploatații agricole cu contabilitate proprie și de aprobarea planului de selectare a exploatațiilor participante, cu specificarea distribuirii pe categorii de exploatații agricole.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Analiza normelor proiectului nu a identificat un impact financiar direct. Fișele exploatațiilor agricole vor fi completate electronic, astfel că costuri de tipărire nu vor exista. Pe de altă parte, vor exista

costuri de creare a aplicației care va conține un modul ce va reproduce fișele exploatației agricole într-un format simplu de completat pentru fermieri. Costurile creării softului au fost estimate și indicate în Nota de fundamentare la Legea nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor contabile agricole.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Reiterăm că participarea la anchete pentru colectarea informațiilor agricole este una benevolă, care se deduce din articolul 6 alineatul (3) litera b) al Legii. Deci, Ordinul va avea impact doar asupra acelor exploatații care au acceptat participarea la anchete. Participanții la anchete vor suporta doar costuri de timp necesar pentru identificarea și completarea fișei exploatației. Beneficiile participării exploatațiilor la anchete se vor materializa prin posibilitatea îmbunătățirii performanței prin compararea datelor cu exploatații din același tip (benchmarking).

4.4. Impactul social

Nu a fost identificat

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Potrivit articolului 9 alineatul (1) din Legea fișele exploatației completate de către exploatațiile agricole participante vor fi anonimizate, astfel încât impactul asupra datelor cu caracter personal este exclus.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile proiectului nu au impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu au fost identificate

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Prin elaborarea actelor normative armonizate legislației Uniunii Europene se creează premisele creșterii economice în mediul rural, îmbunătățirii calității alimentelor, asupra condițiilor de muncă, întrucât soluțiile cuprinse în actele Uniunii Europene au fost deja puse în practică și au demonstrat viabilitatea lor. De asemenea, elaborarea unor politici mai coerente vor conduce la reducerea costurilor de susținere a fermierilor prin măsuri care un efect economic slab.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Ordinul transpune parțial articolele art. 1, art. 3 alin. (1), art. 4, art. 5, art. 6, art.7, art. 9, Anexele III, IV, V, VI, VII, VIII,) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/220 al Comisiei din 3 februarie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană, CELEX: 32015R0220, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 46/1 din 19 februarie 2014.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Regulament UE stabilește norme de aplicare ale Regulamentului (CE) nr. 1217/2009, ce vizează pragul dimensiunii economice, modelul planului de selecție, tipurile particulare de specializări agricole, clasele de dimensiuni economice a exploatațiilor agricole, modelul fișei exploatației și instrucțiunile de completare a acesteia.

Proiectul de ordin transpune parțial Regulamentul UE (a se vedea în acest sens Tabelul de concordanță).

Regulamentul delegat (UE) nr. 1217/2009 este pentru prima dată transpus în legislația națională.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul fost supus avizării de către Centrul de Armonizare a Legislației, Biroul Național de Statistică.

Anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat la adresa:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-ordinului-ministerului-agriculturii-si-industriei-alimentare-cu-privire-la-aprobarea-unor-modele-de-documente-metode-si-reguli-in-procesul-de-pregatire-a-anchetelor-si-colectare-a-informatiilor-contabile-agricole/14485>

Anunțul de consultare a proiectului a fost publicat la adresa:

7. Concluziile expertizelor

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu există acte normative care sunt afectate de emiterea proiectului Ordinului.
9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Ca măsură pentru implementarea Ordinului se impune inițierea activității de elaborare a conceputului aplicației prin intermediul căreia se vor colecta, verifica, stoca și analiza datele contabile agricole, care va avea la bază structura fișei exploatației.
10. Constatările expertizei juridice

Ministru

Ludmila CATLABUGA

Ex.: Dogotari Vasilii
Tel.: 0(22) 204578